

MAJZIK EDIT SZÍNМŰVÉSZ MÉLTATÁSA

a Psota Irén díjra történő felterjesztéséhez

Majzik Edit a színművészeti főiskola elvégzése után Nyíregyházán kezdte színészi pályáját, majd Pinczés István hívására 1992-ben a debreceni színházhoz került, ahol 2006-ig folyamatosan játszott. Első átütő sikerét az *Ibusárban* aratta Sárbogárdi Jolánként, amely szereppel országos szakmai feltűnést keltett. Ezután a legváltozatosabb karakterek megformálásában bontakoztatta ki tehetségét. Drámai erő és líraiság, humor és tragikusan groteszk elemek egyaránt jellemezték ezeket az éveit. Munkáját Déryné-díjjal, Domján Edit-díjjal, majd Jászai Mari díjjal ismerték el.

Majzik Edit nem tartja magát „egyszemélyes” színésznek, csapatban szeret dolgozni. Az ő színházeszménye akkor valósul meg, ha sok ember gondolkodik, játszik és teremt közös élményt - együtt. A véletlenek sorozatának köszönhető, hogy hosszú kihagyás után mégis egyedül kellett a debreceni színpadon megküzdenie a nézők figyelméért, és közös játékokra hívnia őket egy legendás szerepben. Az Árkosi Árpád által rendezett előadás premierje 2014. március 7-én volt a Horváth Árpád Stúdiószínházban, s 2017. május 12-én már ötvenedszer bújta a rapszodikus és titokzatos *Shirley Valentine* bőrébe Majzik Edit. A három évadon át folyamatosan műsoron tartott produkció a nagy sikerre való tekintettel továbbra is a Csokonai Színház repertoárján marad.

Shirley Valentine középkorú liverpooli háziasszony, aki egy kiüresedett házasságban morzsolgatja egyhangú mindennapjait. Shirley ugyanakkor izgalmas személyiségű, megkapóan intelligens, melegszívű nő, akiben az alsó-középosztálybeli, elnyomott feleség maszkja mögött egy lázadó clown eleven szelleme lakik. És ez a szellem egy nap kiszabadul a kertvárosi ház üvegpalackjából: Shirley útra kel, hogy Görögországban, a szőlő és a nap földjén találja meg rég elveszett álmát. A történet egy bátor, önmaga megismeréséért és elfogadásáért küzdő személyiség szórakoztató, olykor improvizatív monológjain keresztül bontakozik ki.

Az alkotók kezében a *Shirley Valentine* nagyszerű stand up komédiává változott. A címszerepben Majzik Edit könnyedén mozog a színpadon, nincsenek idétlen allűrjei, nem művészkedik, pusztán életre kelt egy nőt. S néha kinéz ránk, kiszól, bevon a történetbe egy-egy keresetlen félmondattal, gesztussal. Egyedül van, de mégsem: vele vagyunk mi, nézők is. Az első mondattól az utolsóig magára vonja és megtartja figyelmünket. Ugyanakkor egy pillanatra sem enged a természetességből. Lehetne akár a szomszédnőnk Szegedről, a barátnőnk Kazincbarcikáról, a kolléganőnk Mogyoródról. Előttünk süt, főz, mosogat, rámol, öltözik, napozik, unatkozik, szórakozik, duzzog, borozgat. Fanyarul ironikus egyszemélyes játéka a bolti kuponok közé mellőzött nő magánakciója az újraélésért.

A debreceni előadásban Shirley annyira elveszíti önmagát, hogy észre sem veszi: amikor a saját élettörténetét részletezi, már nem is önmagáról beszél, hanem a körülötte élő emberekről, akik mind elvettek a személyiségéből egy-egy darabkát, s így határozták meg jelenlegi énjét. A férjéről, a gyerekeiről, egykori osztálytársáról. Shirley már csak az ő szűrőjünkön keresztül látja önmagát. Ám Majzik Edit Shirley-je nemcsak beszél róluk. A teljes identitásvesztés tragédiája, hogy miközben a saját magát elvesztett Shirley ezekről az emberekről beszél, azonnal bele is bújik a bőrükbe. Önmaga személyiségének hiányában teljes mértékben képes velük azonosulni. Vagyis többszörös szerepjátékba fog. S Majzik ehhez a szerepjátékhoz rengeteg színészi eszközzel rendelkezik. Hol a hangja elváltoztatásával érzékelteti, hogy ő most épp másvalaki – férje bárdolatlanságának megjelenítésekor a hangja elmélyül és nyerssé válik – hol pedig egyetlen otromba ruhadarab, egy fejre húzott rózsaszín harisnya elég neki ahhoz, hogy elhiggyük: egykori

általános iskolájának igazgatónője áll előttünk. A lányával való konfliktusa bemutatásakor pedig egy kézre húzott csíkos zoknival éri el, hogy monodrámája bábjátéki megjelenítésre váltson.

Amikor egy kéthetes görögországi ajándék-nyaralás formájában előáll a kitörés lehetősége, az előadás belső logikája szerint Shirley-nek már annyira nincs saját identitása, hogy Majzik Edit abszurd módon már nemcsak más bőrébe bújik bele, hanem saját magát is eljuttassa: elképzei azt az önmagát, aki bátran odaáll a férje elé, s közli: akármit mondasz, gondolsz, teszel, én most akkor is elutazom. Aztán a második felvonásban, Görögországban, Majzik Edit játéknak köszönhetően már azt a nőt látjuk, aki visszatallt önmagához, az „érzéki Shirley-hez”. Egy nem kihívó, de öntudatosan független, önmagával azonos nő képe bontakozik ki előttünk, aki strandruhájában is tud finoman elegáns lenni.

Az előadás arról a belső útról szól, amelyet egy nő önmaga jár végig, amelyet önmaga választott, de nem csak önmaga érdekében. Útja végére sikerül újra megteremtenie saját női létezését, és megérti, hogy a férje ugyanabban a csapdában vergődik, amelyben korábban ő maga. A történet lezárásaként épp azért találkoznak, hogy megéléseit és megértéseit megoszthassa vele, hogy újra tudják definiálni közös életüket is.

Ezzel a szereppel tért vissza Majzik Edit a Csokonai Színházba, ahol 2015-től kezdődően újra a társulat teljes jogú tagja. Jelenléte a formálódó társulat erős összetartó eleme. Személyiségének és különleges helyzetének köszönhetően megtalálja a közös hangot a frissen végzett fiatalokkal éppúgy, mint azokkal, akik évtizedek óta a debreceni színház meghatározó művészei. Mindig és mindenben lehet rá számítani, emberi és művészi tekintetben egyaránt.

Majzik Edit egyéb szerepformálásait is hasonlóan erős színek, hasonló összetettség és megéltség jellemzik, mint a Shirley-t. Szemléletes és kiemelkedő újabb példája ennek Élisabeth alakja az Ilja Bocsarnikovsz által színre vitt *Hogyan nevezzelek?* című kortárs francia vígjátékban. A darab nem véletlenül vonz nagyszámú, lelkes közönséget Franciaországban és Debrecenben is: jó humorral szembesít az apró emberi gyarlóságokkal, ám olykor filozófiai mélységű kérdéseket is fölvet. A történet szerint Pierre és Élisabeth házaspárként élnek a francia felső középosztály átlagos értelmiségi hétköznapjait két gyermekükkel. Vacsorára várják Élisabeth testvérét, Vincent-et, annak várandós feleségét, valamint egy gyerekkori barátjukat. A marokkói fogások és francia borok fogyasztása jó hangulatban telik, mígnem Vincent ki nem böki, milyen provokatív nevet választott születendő fiának. A kis társaság tagjai felhördülnek, s miközben a leendő apát igyekeznek meggyőzni döntése helytelenségéről, az érvelések során akaratlanul is elhangzik néhány indulatos mondat és túlságosan őszinte vélemény. A parázs vita idővel túllép a névválasztás kérdésén, felszakadnak a múlt fájó sebei, és napvilágra kerülnek a jelen titkai. A sűrűsödő feszültséget Elisabeth bírja a legkevésbé. A többiek fejére zúdítja harminc éven át titkolt sérelmeit, és a világba kiáltja a költői kérdést: a barátja, a férje, a testvére egyszer végre bocsánatot kérnek-e tőle. Majzik Edit Elisabeth-jének megrendítő monológja az előadás eme legsűrűbb pontján katalizátorként hat: az őszinteség, a tisztulás és a reménybeli gyógyulás irányába mozdítja a lelkeket és az emberi viszonyokat.

A fentiek alapján a Csokonai színház 2017-ben Majzik Edit színművészt terjeszti fel a Psota Irén-díjra.